Τετάρτη 10 Μαρτίου 2021

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

P9_TA(2021)0071

Προς έναν συμβατό με τον ΠΟΕ μηχανισμό συνοριακής προσαρμογής άνθρακα της ΕΕ

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Μαρτίου 2021 προς έναν ενωσιακό μηχανισμό συνοριακής προσαρμογής άνθρακα που είναι συμβατός με τον ΠΟΕ (2020/2043(INI))

(2021/C 474/01)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— έχοντας υπόψη τη συμφωνία που συνήφθη κατά την 21η Διάσκεψη των Μερών (COP21) της Σύμβασης-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (UNFCCC), στο Παρίσι, στις 12 Δεκεμβρίου 2015 (Συμφωνία του Παρισιού),

— έχοντας υπόψη την έκθεση του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον σχετικά με το χάσμα των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (Emissions Gap Report) του 2019,

— έχοντας υπόψη τις ειδικές εκθέσεις της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Αλλαγή του Κλίματος (IPCC) σχετικά με την υπερθέρμανση του πλανήτη κατά 1,5 °C και με τους ωκεανούς και την κρυόσφαιρα,

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 11ης Δεκεμβρίου 2019, σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (COM(2019)0640),

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 17ης Σεπτεμβρίου 2020, σχετικά με την ενίσχυση της κλιματικής φιλοδοξίας της Ευρώπης για το 2030 (COM(2020)0562) και την εκτίμηση επιπτώσεων που τη συνοδεύει (SWD(2020)0176),

— έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 12 Δεκεμβρίου 2019 και στις 17-21 Ιουλίου 2020,

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 23ης Ιουλίου 2020 σχετικά με τα συμπεράσματα της έκτακτης συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 17-21 Ιουλίου 2020 [1],

— έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα και τις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου στην ειδική έκθεσή του αριθ. 18/2020 της 15ης Σεπτεμβρίου 2020 με τίτλο «Σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ: πρέπει να βελτιωθεί η στόχευση της δωρεάν κατανομής δικαιωμάτων εκπομπής»,

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 28ης Νοεμβρίου 2019 σχετικά με την κλιματική και περιβαλλοντική κατάσταση έκτακτης ανάγκης [2],

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 15ης Ιανουαρίου 2020, σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία [3],

---

[1] Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0206.
[2] Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2019)0078.
[3] Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0005.

— έχοντας υπόψη τη θέση του σχετικά με τον στόχο για το κλίμα για το 2030, δηλαδή τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 60 % σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990 ([4]),

— έχοντας υπόψη το άρθρο 54 του Κανονισμού του,

— έχοντας υπόψη τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Διεθνούς Εμπορίου, της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής, της Επιτροπής Προϋπολογισμών και της Επιτροπής Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας,

— έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων (A9-0019/2021),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής συνιστούν άμεση απειλή για τα μέσα διαβίωσης των ανθρώπων και τα χερσαία και θαλάσσια οικοσυστήματα, όπως επιβεβαιώνεται από τις ειδικές εκθέσεις της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Αλλαγή του Κλίματος (IPCC) σχετικά με την υπερθέρμανση του πλανήτη κατά 1,5 °C και με τους ωκεανούς και την κρυόσφαιρα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εν λόγω επιπτώσεις κατανέμονται άνισα, με τις περισσότερες δυσμενείς επιπτώσεις να γίνονται αισθητές στις φτωχότερες χώρες και τους φτωχότερους ανθρώπους·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ), από το 2030 η κλιματική αλλαγή αναμένεται να οδηγεί σε περίπου 250 000 επιπλέον θανάτους ετησίως, από τον υποσιτισμό, την ελονοσία, τη διάρροια και τη θερμική καταπόνηση·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μέση θερμοκρασία του πλανήτη έχει ήδη αυξηθεί περισσότερο από 1,1 °C πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα ([5])·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν δεσμευτεί στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού να υλοποιήσουν δράση για το κλίμα με βάση τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα επιστημονικά στοιχεία και έχουν πλέον ως στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 το αργότερο·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι τις τελευταίες δεκαετίες η ΕΕ κατόρθωσε να αποσυνδέσει επιτυχώς τις εδαφικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από την οικονομική ανάπτυξη, με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου να μειώνονται κατά 24 %, ενώ το ΑΕγχΠ αυξήθηκε κατά περισσότερο από 60 % μεταξύ 1990 και 2019· λαμβάνοντας υπόψη ότι το ποσοστό αυτό δεν λαμβάνει υπόψη τις εκπομπές της ΕΕ που είναι ενσωματωμένες στο διεθνές της εμπόριο και, ως εκ τούτου, υποτιμά το παγκόσμιο αποτύπωμα άνθρακά της·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το 2015 η αναλογία των εισαγόμενων προς τις εξαγόμενες εκπομπές στην ΕΕ ήταν περίπου 3:1, με εισαγωγές 1,317 δισεκατομμυρίων τόνων CO_2 και εξαγωγές 424 εκατομμυρίων τόνων ([6])·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ έχει συμβάλει αποτελεσματικά στην επίτευξη των στόχων για το κλίμα που έχουν εγκριθεί μέχρι σήμερα· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο υφιστάμενος σχεδιασμός του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ της ΕΕ), και ιδίως οι υφιστάμενες διατάξεις σχετικά με τη διαρροή άνθρακα, δεν έχει παράσχει αποτελεσματικά κίνητρα για την αναγκαία απαλλαγή ορισμένων τομέων από τις ανθρακούχες εκπομπές, ιδίως στη βιομηχανία, και έχει, σε ορισμένες περιπτώσεις, οδηγήσει σε αδικαιολόγητα απροσδόκητα κέρδη για τις δικαιούχους εταιρείες, όπως επισημαίνεται από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο ([7])·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει τις εργασίες της για την ανάπτυξη μεθοδολογιών για την εξακρίβωση του αποτυπώματος άνθρακα και του περιβαλλοντικού αποτυπώματος ενός προϊόντος, χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση πλήρους κύκλου ζωής και διασφαλίζοντας ότι η λογιστική καταγραφή των ενσωματωμένων εκπομπών στα προϊόντα αντικατοπτρίζει, στο μέτρο του δυνατού, την πραγματικότητα, συμπεριλαμβανομένων των εκπομπών από τις διεθνείς μεταφορές·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να μελετήσει την ανιχνευσιμότητα των προϊόντων και υπηρεσιών, προκειμένου να εντοπίσει με μεγαλύτερη ακρίβεια όλες τις επιπτώσεις των κύκλων ζωής τους, όπως η εξόρυξη και η χρήση υλικών, η διαδικασία μεταποίησης, η χρήση ενέργειας και ο χρησιμοποιούμενος τρόπος μεταφοράς, με στόχο τη συγκρότηση βάσεων δεδομένων·

([4]) Τροπολογίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 8ης Οκτωβρίου 2020 στην πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 (ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα) (Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0253).

([5]) Παγκόσμιος Μετεωρολογικός Οργανισμός (WMO), «Statement on the State of the Global Climate in 2019» (Δήλωση για την κατάσταση του παγκόσμιου κλίματος το 2019).

([6]) Fezzigna, P., Borghesi, S., Caro, D., «Revising Emission Responsibilities through Consumption-Based Accounting: A European and post-Brexit Perspective» (Η ευρωπαϊκή προοπτική και η προοπτική μετά το Brexit) στο *Sustainability*, 17 Ιανουαρίου 2019.

([7]) Βλ. ειδική έκθεση αριθ. 18/2020 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Τετάρτη 10 Μαρτίου 2021

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι περίπου το 27 % των παγκόσμιων εκπομπών CO_2 από την καύση καυσίμων αφορούν επί του παρόντος αγαθά που αποτελούν αντικείμενο διεθνούς εμπορίου [8]· λαμβάνοντας υπόψη ότι το 90 % των διεθνών εμπορευματικών μεταφορών πραγματοποιείται στη θάλασσα, με αποτέλεσμα σημαντικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου· λαμβάνοντας υπόψη ότι μόνο οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από την εσωτερική ναυσιπλοΐα συμπεριλήφθηκαν στην αρχική εθνικά καθορισμένη συνεισφορά (ΕΚΣ) της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι τούτο υπόκειται σε επανεξέταση υπό το πρίσμα του ενισχυμένου στόχου της ΕΕ για το 2030·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι αντλήθηκαν ορισμένα σημαντικά διδάγματα από την κρίση COVID-19, γι' αυτό και η πρόταση της Επιτροπής για ένα νέο μέσο ανάκαμψης, το «Next Generation EU», υπογραμμίζει την ανάγκη ενίσχυσης της ευρωπαϊκής αυτονομίας και ανθεκτικότητας, καθώς και την ανάγκη για βραχέα κυκλώματα, ιδίως δε για βραχύτερες αλυσίδες εφοδιασμού σε τρόφιμα·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι σημαντικό η Επιτροπή να έχει ένα ολοκληρωμένο όραμα για τις πολιτικές για το κλίμα, οι οποίες να λαμβάνουν, για παράδειγμα, υπόψη τους στόχους μείωσης των εκπομπών, όπως εκείνους για τις θαλάσσιες μεταφορές, σε συντονισμό με τις στρατηγικές τιμολόγησης του άνθρακα·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διασφάλιση αποτελεσματικής και ουσιαστικής τιμολόγησης του άνθρακα, στο πλαίσιο ενός ευρύτερου ρυθμιστικού περιβάλλοντος, μπορεί να λειτουργήσει ως οικονομικό κίνητρο για την ανάπτυξη μεθόδων παραγωγής με χαμηλότερο αποτύπωμα αερίων του θερμοκηπίου και μπορεί να τονώσει τις επενδύσεις στην καινοτομία και τις νέες τεχνολογίες, προβλέποντας την απαλλαγή από ανθρακούχες εκπομπές και την κυκλικότητα της οικονομίας της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι ένας αποτελεσματικός Μηχανισμός Συνοριακής Προσαρμογής Άνθρακα (ΜΣΠΑ) μπορεί να διαδραματίσει ρόλο στο πλαίσιο αυτό·

ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το εμπόριο μπορεί να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και να συμβάλει στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ενιαία αγορά της ΕΕ είναι η δεύτερη μεγαλύτερη αγορά καταναλωτών στον κόσμο, κάτι που θέτει την Ένωση σε προνομιακή θέση όσον αφορά τον καθορισμό προτύπων σε παγκόσμιο επίπεδο·

ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής αποτελεί παράγοντα ανταγωνιστικότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης και προσφέρει μεγάλες δυνατότητες όσον αφορά τη βιομηχανική ανάπτυξη, τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την καινοτομία και την περιφερειακή ανάπτυξη·

ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο XX της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (ΓΣΔΕ) επιτρέπει στα μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) να εφαρμόζουν μέτρα που είναι απαραίτητα για την προστασία της ζωής και της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών (β) ή των φυσικών πόρων (ζ)·

ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ θα πρέπει να αποδεχτεί ότι μια τρίτη χώρα μπορεί να συγκροτήσει έναν μηχανισμό συνοριακής προσαρμογής άνθρακα, εάν αυτή η χώρα εφαρμόζει υψηλότερη τιμή για τον άνθρακα·

ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Τζο Μπάιντεν έχει τοποθετηθεί ευνοϊκά στην εκλογική του πλατφόρμα όσον αφορά την επιβολή τελών ή ποσοστώσεων προσαρμογής άνθρακα σε προϊόντα υψηλής έντασης άνθρακα από χώρες οι οποίες δεν εκπληρώνουν τις κλιματικές και περιβαλλοντικές υποχρεώσεις τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό θα δημιουργήσει μια νέα ευκαιρία συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και την αποκατάσταση αυτής της καίριας εταιρικής σχέσης·

ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αυξημένη φιλοδοξία της ΕΕ για την κλιματική αλλαγή δεν θα πρέπει να οδηγήσει στον κίνδυνο διαρροής άνθρακα για τις ευρωπαϊκές βιομηχανίες·

Γενικές παρατηρήσεις

1. εκφράζει τη βαθιά ανησυχία του για το γεγονός ότι, επί του παρόντος, καμία από τις εθνικά καθορισμένες συνεισφορές (ΕΚΣ) που έχουν υποβληθεί, συμπεριλαμβανομένων εκείνων της ΕΕ και των κρατών μελών της, δεν συνάδει με τον στόχο να συγκρατηθεί η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη, όπως προβλέπεται από τη Συμφωνία του Παρισιού, πολύ κάτω από τους 2 °C και να συνεχιστούν παράλληλα οι προσπάθειες για περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη στον 1,5 °C πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα·

2. εκφράζει την ανησυχία του για την έλλειψη συνεργασίας εκ μέρους ορισμένων εμπορικών εταίρων της ΕΕ στις διεθνείς διαπραγματεύσεις για το κλίμα κατά τα τελευταία χρόνια, η οποία, όπως παρατηρήθηκε πρόσφατα στην COP25, υπονομεύει τη συλλογική παγκόσμια ικανότητά μας να επιτύχουμε τους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού· ενθαρρύνει όλα τα μέρη να στηρίξουν μια συλλογική και επιστημονικά τεκμηριωμένη παγκόσμια προσπάθεια που μπορεί να οδηγήσει στην επίτευξη αυτών των στόχων· καλεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο να στηρίξουν μια διαφανή, δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς διαδικασία λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο της UNFCCC·

---

[8] Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), «CO_2 emissions embodied in international trade and domestic final demand: methodology and results using the OECD intercountry input-Output basis» (Εκπομπές CO_2 ενσωματωμένες στο διεθνές εμπόριο και στην εγχώρια τελική ζήτηση: μεθοδολογία και αποτελέσματα με τη χρήση της βάσης δεδομένων εισροών-εκροών μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ), 23 Νοεμβρίου 2020.

3. τονίζει ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν την ευθύνη και την ευκαιρία να συνεχίσουν να ασκούν ηγετικό ρόλο στην παγκόσμια δράση για το κλίμα, μαζί με τους άλλους κορυφαίους παγκόσμιους παραγωγούς εκπομπών· επισημαίνει ότι η ΕΕ ηγείται της παγκόσμιας δράσης για το κλίμα, όπως αποδεικνύεται από την έγκριση του στόχου για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 το αργότερο και από το σχέδιό της για αναβάθμιση του στόχου της για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030· παροτρύνει ένθερμα την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εντείνουν τη διπλωματία τους για το κλίμα πριν και μετά την έγκριση της νομοθετικής της πρότασης για τον ΜΣΠΑ και, ειδικότερα, να διασφαλίσουν τον συνεχή διάλογο με τους εμπορικούς εταίρους, προκειμένου να ενθαρρύνει την παγκόσμια δράση για το κλίμα· τονίζει την ανάγκη για παράλληλες διπλωματικές προσπάθειες, προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη συμμετοχή των γειτονικών χωρών της ΕΕ·

4. υπογραμμίζει τον κεντρικό ρόλο των πολιτών και των καταναλωτών στην ενεργειακή μετάβαση και τη σημασία της ενίσχυσης και της υποστήριξης της επιλογής των καταναλωτών, προκειμένου να μειωθούν οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής με την προώθηση βιώσιμων δραστηριοτήτων και παράπλευρων οφελών που συμβάλλουν σε υψηλότερη ποιότητα ζωής·

5. λαμβάνει υπό σημείωση την πρόταση της Επιτροπής για καθορισμό του κλιματικού στόχου της ΕΕ για το 2030 για «μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου τουλάχιστον κατά 55 %» σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990· υπογραμμίζει, ωστόσο, το γεγονός ότι το Κοινοβούλιο ενέκρινε υψηλότερο στόχο, ήτοι 60 %·

6. σημειώνει ότι, ενώ η ΕΕ μείωσε τις εγχώριες εκπομπές της αερίων του θερμοκηπίου, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που είναι ενσωματωμένες στις εισαγωγές στην ΕΕ αυξάνονται συνεχώς, με αποτέλεσμα να υπονομεύονται οι προσπάθειες της Ένωσης να μειώσει το παγκόσμιο αποτύπωμά της όσον αφορά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου· υπογραμμίζει ότι οι καθαρές εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών στην ΕΕ αντιπροσωπεύουν πάνω από το 20 % των εγχώριων εκπομπών CO_2 της Ένωσης· θεωρεί ότι η περιεκτικότητα των εισαγωγών σε αέρια θερμοκηπίου θα πρέπει να παρακολουθείται καλύτερα, προκειμένου να προσδιοριστούν πιθανά μέτρα μείωσης του παγκόσμιου αποτυπώματος αερίων του θερμοκηπίου της ΕΕ·

Σχεδιασμός ενός ΜΣΠΑ συμβατού με τον ΠΟΕ

7. υποστηρίζει την καθιέρωση ενός ΜΣΠΑ, υπό τον όρο ότι θα είναι συμβατός με τους κανόνες του ΠΟΕ και με τις συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ) της ΕΕ, χωρίς να εισάγει διακρίσεις και χωρίς να συνιστά συγκεκαλυμμένο περιορισμό του διεθνούς εμπορίου· υποστηρίζει ότι, κατ' αυτόν τον τρόπο, ο ΜΣΠΑ θα δημιουργήσει κίνητρο για τις ευρωπαϊκές βιομηχανίες και τους εμπορικούς εταίρους της ΕΕ να εξαλείψουν τις ανθρακούχες εκπομπές των βιομηχανιών τους και, ως εκ τούτου, να υποστηρίξουν τη μετάβαση τόσο της ΕΕ όσο και της παγκόσμιας πολιτικής για το κλίμα προς το ουδέτερο ισοζύγιο αερίων του θερμοκηπίου σύμφωνα με τους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού· δηλώνει κατηγορηματικά ότι ένας ΜΣΠΑ θα πρέπει να είναι σχεδιασμένος αποκλειστικά για την προώθηση των κλιματικών στόχων και να μην χρησιμοποιείται καταχρηστικά ως εργαλείο για την ενίσχυση του προστατευτισμού, των αδικαιολόγητων διακρίσεων ή των περιορισμών· τονίζει ότι ο μηχανισμός αυτός θα πρέπει να στηρίζει τους πράσινους στόχους της ΕΕ, ιδίως για την καλύτερη αντιμετώπιση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που είναι ενσωματωμένες στη βιομηχανία της ΕΕ και στο διεθνές εμπόριο, αποτρέποντας παράλληλα τις διακρίσεις και επιδιώκοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο·

8. τονίζει ότι οι λιγότερο αναπτυγμένες χώρες και τα αναπτυσσόμενα μικρά νησιωτικά κράτη θα πρέπει να τυγχάνουν ειδικής μεταχείρισης, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητές τους και οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις του ΜΣΠΑ στην ανάπτυξή τους·

9. υπενθυμίζει τους συγκεκριμένους περιορισμούς και προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εξόχως απόκεντρες περιοχές, ιδίως λόγω της απόστασής τους, του νησιωτικού χαρακτήρα και του μικρού μεγέθους της αγοράς τους, και ζητεί ο ΜΣΠΑ να λαμβάνει δεόντως υπόψη τις ιδιαιτερότητές τους, βάσει του άρθρου 349 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)·

10. επαναλαμβάνει ότι η θέσπιση ενός ΜΣΠΑ θα πρέπει να αποτελεί μέρος μιας δέσμης νομοθετικών μέτρων για τη διασφάλιση της ταχείας μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που προέρχονται από την παραγωγή και την κατανάλωση της ΕΕ, ιδίως με την αναβάθμιση της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας· τονίζει ότι ο ΜΣΠΑ θα πρέπει να συνδυάζεται με πολιτικές που αποσκοπούν στη διευκόλυνση και την προώθηση επενδύσεων σε βιομηχανικές διεργασίες χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, μεταξύ άλλων μέσω καινοτόμων χρηματοδοτικών εργαλείων, του νέου σχεδίου δράσης για την κυκλική οικονομία και μιας ευρύτερης βιομηχανικής πολιτικής της ΕΕ που θα είναι τόσο φιλόδοξη από περιβαλλοντική άποψη όσο και κοινωνικά δίκαιη, με στόχο την καθοδήγηση μιας απαλλαγμένης από ανθρακούχες εκπομπές επανεκβιομηχάνισης της Ευρώπης για τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας σε τοπικό επίπεδο και τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας, εκπληρώνοντας παράλληλα τη φιλοδοξία της ΕΕ για το κλίμα και παρέχοντας προβλεψιμότητα και βεβαιότητα όσον αφορά την εξασφάλιση επενδύσεων για την κλιματική ουδετερότητα·

11. επισημαίνει ότι τα πρότυπα προϊόντων μπορούν να εξασφαλίσουν παραγωγικές διαδικασίες με χαμηλές εκπομπές και αποδοτική χρήση των πόρων, καθώς και να συμβάλουν στη διασφάλιση ελάχιστων αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη χρήση των προϊόντων· προτρέπει, συνεπώς, την Επιτροπή να προτείνει, συμπληρωματικά προς την καθιέρωση ενός ΜΣΠΑ, πιο φιλόδοξους και δεσμευτικούς κανόνες και πρότυπα για τα προϊόντα που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και τις εξοικονομήσεις πόρων και ενέργειας, προς υποστήριξη του πλαισίου πολιτικής για βιώσιμα προϊόντα και του νέου σχεδίου δράσης για την κυκλική οικονομία·

Τετάρτη 10 Μαρτίου 2021

12. θεωρεί ότι, προκειμένου να αποφευχθούν πιθανές στρεβλώσεις στην εσωτερική αγορά και κατά μήκος της αλυσίδας αξίας, ο ΜΣΠΑ θα πρέπει να καλύπτει όλες τις εισαγωγές προϊόντων και βασικών αγαθών που καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ, μεταξύ άλλων όταν ενσωματώνονται σε ενδιάμεσα ή τελικά προϊόντα· θεωρεί ότι, σε πρώτη φάση (ήδη από το 2023), και ύστερα από εκτίμηση αντικτύπου, ο ΜΣΠΑ θα πρέπει να καλύπτει τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας και τους βιομηχανικούς κλάδους ένταση ενέργειας, όπως τους κλάδους του τσιμέντου, του χάλυβα, του αλουμινίου, της διύλισης πετρελαίου, του χάρτου, της υάλου, των χημικών προϊόντων και των λιπασμάτων, οι οποίοι συνεχίζουν να λαμβάνουν σημαντικές δωρεάν κατανομές δικαιωμάτων και εξακολουθούν να αντιπροσωπεύουν το 94 % των βιομηχανικών εκπομπών της ΕΕ·

13. υπογραμμίζει ότι η περιεκτικότητα των εισαγωγών σε εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου θα πρέπει να υπολογίζεται με βάση διαφανείς, αξιόπιστους και επικαιροποιημένους ειδικούς ανά προϊόν δείκτες αναφοράς στο επίπεδο των εγκαταστάσεων σε τρίτες χώρες, και ότι, από προεπιλογή, εάν τα δεδομένα δεν διατίθενται από τον εισαγωγέα, θα πρέπει να συνεκτιμάται η παγκόσμια μέση περιεκτικότητα των επιμέρους προϊόντων σε εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, με ανάλυση κατά διαφορετικές μεθόδους παραγωγής με διαφορετικές εντάσεις εκπομπών· θεωρεί ότι η τιμολόγηση του άνθρακα των εισαγωγών θα πρέπει να καλύπτει τόσο τις άμεσες όσο και τις έμμεσες εκπομπές και, συνεπώς, να λαμβάνει υπόψη την ειδική ανά χώρα ένταση άνθρακα του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας ή, εάν διατίθενται δεδομένα από τον εισαγωγέα, την ένταση άνθρακα της κατανάλωσης ενέργειας σε επίπεδο εγκατάστασης·

14. σημειώνει ότι η Επιτροπή αξιολογεί επί του παρόντος όλες τις διαφορετικές επιλογές όσον αφορά τη θέσπιση ενός ΜΣΠΑ, οι οποίες κυμαίνονται από φορολογικά μέσα έως μηχανισμούς που χρησιμοποιούν το ΣΕΔΕ της ΕΕ· τονίζει ότι οι λεπτομέρειες του σχεδιασμού ενός ΜΣΠΑ θα πρέπει να διερευνηθούν παράλληλα με την αναθεώρηση του ΣΕΔΕ της ΕΕ, ώστε να διασφαλιστεί η συμπληρωματικότητα και η συνοχή τους και να αποφευχθούν αλληλεπικαλύψεις οι οποίες θα οδηγούσαν σε διπλή προστασία των βιομηχανιών της ΕΕ· υπογραμμίζει τη σημασία μιας διαφανούς διαδικασίας πίσω από έναν ΜΣΠΑ, μεταξύ άλλων μέσω συνεργασίας με τον ΠΟΕ και τους εμπορικούς εταίρους της ΕΕ, σε συντονισμό με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, και της προσεκτικής αξιολόγησης και σύγκρισης της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της νομικής σκοπιμότητας των διαφόρων μορφών ενός ΜΣΠΑ, με σκοπό τη μείωση των συνολικών παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου· επιμένει ότι ο πρωταρχικός στόχος του ΜΣΠΑ είναι περιβαλλοντικός και ότι, ως εκ τούτου, τα περιβαλλοντικά κριτήρια θα πρέπει να διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην επιλογή του μέσου, διασφαλίζοντας προβλέψιμη και επαρκώς υψηλή τιμή άνθρακα που θα ενθαρρύνει τις επενδύσεις στην εξάλειψη των ανθρακούχων εκπομπών, προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι της Συμφωνίας του Παρισιού·

15. τονίζει ότι είναι σημαντικό να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις κάθε επιλογής στο βιοτικό επίπεδο των καταναλωτών, ιδίως εκείνων που ανήκουν σε πιο ευάλωτες ομάδες, καθώς και ο αντίκτυπός τους στα έσοδα· καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει στην εκτίμηση επιπτώσεων και τις συνέπειες, για τον προϋπολογισμό της ΕΕ, των εσόδων που προκύπτουν από τον ΜΣΠΑ ως ιδίου πόρου, ανάλογα με τον σχεδιασμό και τις λεπτομέρειες που θα επιλεγούν·

16. θεωρεί ότι, προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο δυνητικός κίνδυνος διαρροής άνθρακα, παράλληλα με τη συμμόρφωση προς τους κανόνες του ΠΟΕ, ο ΜΣΠΑ πρέπει να χρεώνει την περιεκτικότητα των εισαγωγών σε άνθρακα κατά τρόπο που να αντικατοπτρίζει το κόστος άνθρακα το οποίο καταβάλλουν οι παραγωγοί της ΕΕ· τονίζει ότι η τιμολόγηση του άνθρακα στο πλαίσιο του ΜΣΠΑ θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τη δυναμική εξέλιξη της τιμής των δικαιωμάτων της ΕΕ βάσει του ΣΕΔΕ της ΕΕ, διασφαλίζοντας παράλληλα προβλεψιμότητα και μικρότερη διακύμανση της τιμής του άνθρακα· είναι της γνώμης ότι οι εισαγωγείς θα πρέπει να αγοράζουν δικαιώματα από δέσμη δικαιωμάτων εκτός του ΣΕΔΕ της ΕΕ, η τιμή του άνθρακα της οποίας αντιστοιχεί σε αυτό της ημέρας της συναλλαγής στο ΣΕΔΕ της ΕΕ· υπογραμμίζει ότι η θέσπιση του ΜΣΠΑ είναι μόνο ένα από τα μέτρα για την υλοποίηση των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και πρέπει επίσης να συνοδεύεται από τα αναγκαία μέτρα σε τομείς εκτός ΣΕΔΕ, καθώς και από μια φιλόδοξη μεταρρύθμιση του ΣΕΔΕ της ΕΕ, ώστε να διασφαλιστεί ότι θα επιτύχει ουσιαστική τιμολόγηση του άνθρακα που θα σέβεται πλήρως την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», και ότι θα συμβάλει στην αναγκαία μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σύμφωνα με τον επικαιροποιημένο στόχο της ΕΕ για το κλίμα για το 2030 και τον στόχο για καθαρές μηδενικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου για το 2050, μεταξύ άλλων με την εξέταση του γραμμικού συντελεστή μείωσης, την αναδιαμόρφωση του ανώτατου ορίου και την αξιολόγηση της δυνητικής ανάγκης να καθοριστεί κατώτατη τιμή για τον άνθρακα·

17. επισημαίνει ότι ένας ειδικός φόρος κατανάλωσης (ή απλός φόρος) επί της περιεκτικότητας σε άνθρακα όλων των προϊόντων που καταναλώνονται, τόσο εγχώριων όσο και εισαγόμενων, δεν θα αντιμετώπιζε πλήρως τον κίνδυνο διαρροής άνθρακα, θα αποτελούσε πρόκληση από τεχνική άποψη δεδομένης της πολυπλοκότητας της ανίχνευσης του άνθρακα στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας και θα μπορούσε να επιβαρύνει σημαντικά τους καταναλωτές· αναγνωρίζει ότι ένας πάγιος δασμός ή φόρος επί των εισαγωγών θα μπορούσε να αποτελέσει ένα απλό εργαλείο που θα έδινε μια ισχυρή και σταθερή ένδειξη σχετικά με τις περιβαλλοντικές τιμές για τις εισαγωγές άνθρακα· πιστεύει, ωστόσο, ότι, δεδομένου του πάγιου χαρακτήρα του, ένας τέτοιος φόρος θα αποτελούσε λιγότερο ευέλικτο εργαλείο για τον αντικατοπτρισμό της εξελισσόμενης τιμής του ΣΕΔΕ της ΕΕ· τονίζει ότι, στην πράξη, ένας εξελισσόμενος φόρος που θα αντικατοπτρίζει αυτόματα την τιμή του ΣΕΔΕ της ΕΕ θα ισοδυναμούσε με ένα θεωρητικό ΣΕΔΕ· αναγνωρίζει ότι, σε περίπτωση που ο ΜΣΠΑ έχει φορολογικό χαρακτήρα, υπάρχει δυνατότητα να θεσπιστεί ένας μηχανισμός βασιζόμενος στο άρθρο 192 παράγραφος 2 ΣΛΕΕ·

18. τονίζει ότι οι εισαγωγείς θα πρέπει να έχουν την επιλογή να αποδεικνύουν, σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ για την παρακολούθηση, την υποβολή εκθέσεων και την επαλήθευση του ΣΕΔΕ της ΕΕ, ότι η περιεκτικότητα των προϊόντων τους σε άνθρακα είναι χαμηλότερη από αυτές τις τιμές, και να επωφελούνται από μια ανάλογη προσαρμογή του καταβλητέου ποσού, ώστε να ενθαρρυνθούν η καινοτομία και οι επενδύσεις στις βιώσιμες τεχνολογίες σε όλο τον κόσμο· θεωρεί ότι αυτό δεν θα πρέπει να επιβαρύνει δυσανάλογα τις ΜΜΕ· επισημαίνει ότι η εφαρμογή του μηχανισμού θα πρέπει να υποστηρίζεται από μια σειρά προτύπων της ΕΕ που θα αποτρέπουν την παράκαμψη ή την κατάχρησή του και θα απαιτούν εύρωστες ανεξάρτητες υποδομές για τη διαχείρισή του·

19. τονίζει ότι ο ΜΣΠΑ θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι εισαγωγείς από τρίτες χώρες δεν θα χρεώνονται δύο φορές για την περιεκτικότητα των προϊόντων τους σε άνθρακα, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα προϊόντα τους αντιμετωπίζονται επί ίσοις όροις και χωρίς διακρίσεις· καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει προσεκτικά τον αντίκτυπο των διαφόρων επιλογών ΜΣΠΑ στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες·

20. επισημαίνει ότι, σε αντίθεση με το ΣΕΔΕ, ο μηχανισμός δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζει την καύση ξύλου για καύσιμα ως ουδέτερου ισοζυγίου διοξειδίου του άνθρακα και εντός του αναθεωρημένου και επικαιροποιημένου πλαισίου, ο άνθρακας που είναι ενσωματωμένος στην υλοτομημένη ξυλεία και σε εξαντλημένα εδάφη θα πρέπει να έχει τιμή·

21. απευθύνει επειγόντως έκκληση στην Επιτροπή να μεριμνήσει για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου να προσπαθήσουν οι εξαγωγείς να αποφύγουν τον μηχανισμό ή να υπονομεύσουν την αποτελεσματικότητά του, για παράδειγμα μέσω επαναπροσανατολισμού της παραγωγής μεταξύ των αγορών ή της εξαγωγής ημιτελών αγαθών·

Πτυχές του ΜΣΠΑ που σχετίζονται με το εμπόριο

22. ζητεί να καταστούν η Συμφωνία του Παρισιού και οι στόχοι της από τις βασικές κατευθυντήριες αρχές της εμπορικής πολιτικής, στην οποία πρέπει να προσαρμόζονται όλες οι εμπορικές πρωτοβουλίες και τα εργαλεία πολιτικής τους, με τη συμπερίληψή της ως ουσιαστικού στοιχείου στις ΣΕΣ, μεταξύ άλλων· είναι πεπεισμένο ότι μια τέτοια στοχευμένη εμπορική πολιτική μπορεί να αποτελέσει σημαντική κινητήρια δύναμη που θα προσανατολίσει τις οικονομίες προς την απεξάρτηση από τον άνθρακα, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι για το κλίμα που ορίζονται στη Συμφωνία του Παρισιού και στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία·

23. εκφράζει την έντονη ανησυχία του για τη διάβρωση του πολυμερούς εμπορικού συστήματος· καλεί την Επιτροπή να συνεργαστεί ενεργά με τις κυβερνήσεις των εμπορικών εταίρων για τη διασφάλιση συνεχούς διαλόγου σχετικά με την πρωτοβουλία αυτή, παρέχοντας έτσι κίνητρα για κλιματική δράση τόσο εντός της Ένωσης όσο και από τους εμπορικούς εταίρους της· υπογραμμίζει ότι η εμπορική πολιτική μπορεί και θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την προώθηση ενός θετικού περιβαλλοντικού θεματολογίου και για την αποφυγή σημαντικών διαφορών όσον αφορά τα επίπεδα περιβαλλοντικής φιλοδοξίας μεταξύ της ΕΕ και του υπόλοιπου κόσμου, καθώς και ότι ο ΜΣΠΑ θα πρέπει να σχεδιαστεί ως δράση συμπληρωματική προς άλλες δράσεις στο πλαίσιο των κεφαλαίων για το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη των ΣΕΣ της ΕΕ· υπογραμμίζει ότι τελικός στόχος της πρωτοβουλίας πρέπει να είναι η παγκόσμια δράση που θα καταστήσει περιττό τον ΜΣΠΑ, καθώς ο υπόλοιπος κόσμος θα φτάσει στο επίπεδο φιλοδοξίας που έχει θέσει η ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών CO_2· είναι συνεπώς της άποψης ότι ο ΜΣΠΑ θα πρέπει να θεωρείται ως μέσο συνδρομής στην επιτάχυνση αυτής της διαδικασίας, και όχι ως μέσο προστατευτισμού· αναμένει από την Επιτροπή να δρομολογήσει διαπραγματεύσεις σχετικά με μια παγκόσμια προσέγγιση εντός του πλαισίου του ΠΟΕ ή της G20·

24. θεωρεί ότι το διεθνές εμπόριο και η εμπορική πολιτική αποτελούν βασικούς παράγοντες διευκόλυνσης της μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη, αποδοτική ως προς τους πόρους, κυκλική παγκόσμια οικονομία και, ως εκ τούτου, στηρίζουν τις παγκόσμιες προσπάθειες προς την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) του ΟΗΕ και της Συμφωνίας του Παρισιού· θεωρεί ότι είναι επείγουσα ανάγκη να επιδιωχθεί μια συνολική μεταρρύθμιση του ΠΟΕ, η οποία θα του επιτρέψει να εγγυηθεί το δίκαιο εμπόριο και ταυτόχρονα να καταπολεμήσει την υπερθέρμανση του πλανήτη· σημειώνει ότι οι κανόνες της ΓΣΔΕ χρονολογούνται από το 1947 και είναι της άποψης ότι πρέπει να επανεξεταστούν στο σημερινό πλαίσιο της κλιματικής κρίσης· αναμένει από την Επιτροπή να αναλάβει επειγόντως πρωτοβουλίες για τη μεταρρύθμιση του ΠΟΕ, προκειμένου να επιτευχθεί συμβατότητα με τους στόχους για το κλίμα· καλεί την Επιτροπή να εντείνει τις προσπάθειές της για την επίτευξη παγκόσμιου συστήματος τιμολόγησης του CO_2 και για τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών όσον αφορά τις τεχνολογίες προστασίας του κλίματος και του περιβάλλοντος, για παράδειγμα μέσω πρωτοβουλιών εμπορικής πολιτικής, όπως η Συμφωνία του ΠΟΕ για τα Περιβαλλοντικά Αγαθά·

25. καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει τις πολυμερείς μεταρρυθμίσεις του ΠΟΕ που ευθυγραμμίζουν το διεθνές εμπορικό δίκαιο με τους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού και με άλλες πτυχές του διεθνούς δικαίου, ιδίως με τις συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ)· επισημαίνει ότι ένας ΜΣΠΑ είναι συμβατός με τους κανόνες του ΠΟΕ αν έχει σχεδιαστεί με σαφή περιβαλλοντικό στόχο με σκοπό τη μείωση των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και αν υποστηρίζει την ύψιστη περιβαλλοντική ακεραιότητα·

26. υπογραμμίζει ότι ο ΜΣΠΑ μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των ΣΒΑ· υπενθυμίζει ότι η προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας αποτελεί επίσης ΣΒΑ και προτρέπει την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι τα αγαθά που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ παράγονται υπό συνθήκες που σέβονται τις συμβάσεις της ΔΟΕ·

Τετάρτη 10 Μαρτίου 2021

27. σημειώνει ότι, προκειμένου να είναι συμβατές με τους κανόνες του ΠΟΕ, οι διατάξεις της ΓΣΔΕ, όπως το άρθρο I (η αρχή της μεταχείρισης του μάλλον ευνοουμένου κράτους), το άρθρο III (η αρχή της αντιμετώπισης σε εθνικό επίπεδο) και, όπου αρμόζει, το άρθρο XX (γενικές εξαιρέσεις) θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση για οποιονδήποτε σχεδιασμό του ΜΣΠΑ, του οποίου το σκεπτικό θα πρέπει να είναι αποκλειστικά και αυστηρά περιβαλλοντικό: μείωση των παγκόσμιων εκπομπών CO_2 και πρόληψη της διαρροής άνθρακα·

28. υπογραμμίζει την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων σύμφωνα με το άρθρο III της ΓΣΔΕ· τονίζει ότι η ισότιμη μεταχείριση των εισαγωγών και της εγχώριας παραγωγής αποτελεί βασικό κριτήριο για να διασφαλίζεται η συμβατότητα οποιουδήποτε μέτρου με τον ΠΟΕ· τονίζει ότι ο ΜΣΠΑ θα πρέπει να δημιουργήσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού μεταξύ εγχώριων ενωσιακών και ξένων παραγωγών, με την επιβολή τέλους ισοδύναμου προς το ΣΕΔΕ στις ενσωματωμένες εκπομπές άνθρακα των εισαγόμενων αγαθών στους εν λόγω τομείς, ανεξάρτητα από την προέλευσή τους, εξασφαλίζοντας έτσι την πλήρη προστασία της ευρωπαϊκής βιομηχανίας από τη διαρροή άνθρακα και αποφεύγοντας τις μεταφορές εκπομπών σε τρίτες χώρες· τονίζει ότι κατά την εφαρμογή του ΜΣΠΑ θα πρέπει να αποφεύγεται η διπλή προστασία για τις εγκαταστάσεις της ΕΕ, ενώ παράλληλα θα αξιολογείται ο αντίκτυπος στις εξαγωγές και τους εξαρτώμενους τομείς κατά μήκος της αλυσίδας αξίας· τονίζει ότι ο σχεδιασμός του ΜΣΠΑ θα πρέπει να ακολουθεί μια απλή αρχή σύμφωνα με την οποία ένας τόνος άνθρακα δεν θα πρέπει να προστατεύεται δύο φορές·

29. υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να εξασφαλιστούν ίσοι όροι ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο για την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών βιομηχανιών, χωρίς να προκαλούνται αρνητικές επιπτώσεις στο κλίμα και το περιβάλλον· παροτρύνει, ως εκ τούτου, την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο θέσπισης επιστροφών κατά την εξαγωγή, αλλά μόνο εάν μπορεί να αποδείξει πλήρως τον θετικό αντίκτυπό τους στο κλίμα και τη συμβατότητά τους με τους κανόνες του ΠΟΕ· τονίζει ότι, προκειμένου να αποφευχθούν οι στρεβλές επιπτώσεις στο κλίμα με την παροχή κινήτρων στις ευρωπαϊκές εξαγωγικές βιομηχανίες για λιγότερο αποδοτικές μεθόδους παραγωγής και να διασφαλιστεί η συμβατότητα με τον ΠΟΕ, κάθε μορφή πιθανής στήριξης των εξαγωγών θα πρέπει να είναι διαφανής, αναλογική και να μην οδηγεί σε κανενός είδους ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα για τις εξαγωγικές βιομηχανίες της ΕΕ σε τρίτες χώρες, και θα πρέπει να περιορίζεται αυστηρά στις πλέον αποδοτικές εγκαταστάσεις, ώστε να διατηρηθούν τα κίνητρα μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για τις εξαγωγικές εταιρείες της ΕΕ·

30. τονίζει ότι κάθε μηχανισμός πρέπει να δημιουργεί κίνητρα για τις βιομηχανίες στην ΕΕ και στο εξωτερικό, ώστε να παράγουν καθαρά και ανταγωνιστικά προϊόντα και να αποφεύγουν τη διαρροή άνθρακα, χωρίς να θέτουν σε κίνδυνο τις εμπορικές ευκαιρίες·

31. σημειώνει ότι ο ΜΣΠΑ αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και εργαλείο για την επίτευξη του στόχου της ΕΕ για καθαρές μηδενικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050· σημειώνει ότι οι περισσότεροι βιομηχανικοί τομείς έντασης άνθρακα και εμπορίου θα μπορούσαν δυνητικά να επηρεαστούν από τον ΜΣΠΑ, είτε άμεσα είτε έμμεσα, και ότι θα πρέπει να πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις με αυτούς καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας· σημειώνει περαιτέρω ότι ο ΜΣΠΑ θα μπορούσε να επηρεάσει τις αλυσίδες εφοδιασμού κατά τρόπο ώστε να εσωτερικεύσουν το κόστος των ανθρακούχων εκπομπών· τονίζει ότι ο ΜΣΠΑ θα πρέπει να μπορεί να υλοποιηθεί εύκολα και να μην δημιουργεί αδικαιολόγητο οικονομικό και διοικητικό φόρτο για τις επιχειρήσεις, ιδίως τις ΜΜΕ·

Ο ΜΣΠΑ και οι ίδιοι πόροι

32. αναγνωρίζει ότι ο ΜΣΠΑ θα μπορούσε να εφαρμοστεί είτε ως επέκταση του ισχύοντος καθεστώτος τελωνειακών δασμών είτε ως συμπληρωματικό σύστημα εντός του υφιστάμενου πλαισίου του ΣΕΔΕ της ΕΕ· τονίζει ότι και οι δύο προσεγγίσεις θα μπορούσαν να είναι πλήρως συμβατές με μια πρωτοβουλία για τους ιδίους πόρους·

33. υποστηρίζει την πρόθεση της Επιτροπής να χρησιμοποιήσει τα έσοδα που προκύπτουν από τον ΜΣΠΑ ως νέους ιδίους πόρους για τον προϋπολογισμό της ΕΕ, και ζητεί από την Επιτροπή να διασφαλίσει πλήρη διαφάνεια όσον αφορά τη χρήση των εν λόγω εσόδων· επισημαίνει, ωστόσο, ότι ο δημοσιονομικός ρόλος του ΜΣΠΑ θα πρέπει να αποτελεί απλώς υποπροϊόν του μέσου· πιστεύει ότι τα εν λόγω νέα έσοδα θα πρέπει να επιτρέπουν μεγαλύτερη στήριξη της δράσης για το κλίμα και των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας, όπως η δίκαιη μετάβαση και η απαλλαγή της ευρωπαϊκής οικονομίας από τις ανθρακούχες εκπομπές, καθώς και αύξηση της συνεισφοράς της ΕΕ στη διεθνή χρηματοδότηση για το κλίμα υπέρ των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών και των μικρών νησιωτικών αναπτυσσόμενων κρατών, τα οποία είναι τα πλέον ευάλωτα στην κλιματική αλλαγή, ιδίως για τη στήριξη της μετάβασης σε μια διαδικασία εκβιομηχάνισης που θα βασίζεται σε καθαρές και απαλλαγμένες από ανθρακούχες εκπομπές τεχνολογίες· καλεί την Επιτροπή να συνυπολογίσει τις κοινωνικές επιπτώσεις του μηχανισμού στην επικείμενη πρότασή της, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν· τονίζει ότι τα έσοδα που προκύπτουν από έναν ΜΣΠΑ δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να χρησιμοποιηθούν ως συγκεκαλυμμένες επιδοτήσεις σε άκρως ρυπογόνες ευρωπαϊκές βιομηχανίες, καθώς κάτι τέτοιο τελικά θα έθετε σε κίνδυνο τη συμβατότητά του με τον ΠΟΕ·

34. υπενθυμίζει ότι το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή συμφώνησαν να δημιουργηθούν νέοι ίδιοι πόροι, συμπεριλαμβανομένου του ΜΣΠΑ, κατά το προσεχές πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, στο πλαίσιο της διοργανικής συμφωνίας της 16ης Δεκεμβρίου 2020 για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και για τους νέους ιδίους πόρους, περιλαμβανομένου ενός χάρτη πορείας για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων (ΔΣ) ([9])· τονίζει ότι η ροή των εσόδων που δημιουργούνται από τον ΜΣΠΑ στον προϋπολογισμό της ΕΕ θα συμβάλει στον μετριασμό των προβλημάτων δημοσιονομικής ισοδυναμίας και στη διασφάλιση του ισότιμου καταμερισμού των επιπτώσεων

([9]) ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 28.

μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και στη διασφάλιση μιας απλοποιημένης δομής με ελάχιστες διοικητικές δαπάνες· καταλήγει, ως εκ τούτου, στο συμπέρασμα ότι ο ορισμός των εσόδων ως ιδίου πόρου της ΕΕ θα μείωνε το μερίδιο των συνεισφορών που βασίζονται στο ΑΕΕ στη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού της Ένωσης και, συνεπώς, θα συνέβαλλε στην αμοιβαιοποίηση του αντικτύπου του ΜΣΠΑ με δίκαιο τρόπο σε όλα τα κράτη μέλη· θεωρεί ότι τυχόν εξοικονομήσεις που πραγματοποιούνται σε εθνικό επίπεδο ως αποτέλεσμα της μείωσης των συνεισφορών που βασίζονται στο ΑΕΕ, θα αυξήσουν το δημοσιονομικό περιθώριο των κρατών μελών·

35. λαμβάνει υπό σημείωση διάφορες συνετές εκτιμήσεις για τα έσοδα, που κυμαίνονται από 5 έως 14 δισεκατομμύρια EUR ετησίως, ανάλογα με το πεδίο εφαρμογής και τον σχεδιασμό του νέου μέσου· υπογραμμίζει το γεγονός ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ είναι σε κάθε περίπτωση απολύτως προσαρμοσμένος ώστε να απορροφά διακυμάνσεις των εσόδων ή ακόμη και μακροπρόθεσμες αρνητικές επιδράσεις·

36. είναι αποφασισμένο να διασφαλίσει ότι ο ίδιος πόρος που βασίζεται στον ΜΣΠΑ θα αποτελεί μέρος μιας δέσμης ιδίων πόρων, που επαρκεί για να καλύπτει τουλάχιστον το επίπεδο των συνολικών αναμενόμενων δαπανών για την αποπληρωμή του κεφαλαίου και των τόκων δανεισμού που ανελήφθησαν στο πλαίσιο εφαρμογής του Μέσου Ανάκαμψης της ΕΕ, τηρουμένης της αρχής της καθολικότητας· υπενθυμίζει, επιπλέον, ότι τυχόν πλεόνασμα από το σχέδιο αποπληρωμής πρέπει να παραμείνει στον προϋπολογισμό της ΕΕ ως γενικό έσοδο·

37. τονίζει ότι η εισαγωγή μιας δέσμης νέων ιδίων πόρων, όπως προβλέπεται στον χάρτη πορείας για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων στο πλαίσιο της ΔΣ, θα μπορούσε να διευκολύνει την καλύτερη εστίαση των δαπανών σε επίπεδο ΕΕ σε τομείς προτεραιότητας και κοινά δημόσια αγαθά που αποφέρουν σημαντική βελτίωση της αποδοτικότητας σε σύγκριση με τις εθνικές δαπάνες· υπενθυμίζει ότι τυχόν μη συμμόρφωση ενός εκ των τριών θεσμικών οργάνων με τους όρους που συμφωνήθηκαν στη ΔΣ θα μπορούσε να οδηγήσει σε νομική αμφισβήτηση από τα άλλα θεσμικά όργανα·

38. καλεί τα θεσμικά όργανα να αναλάβουν δράση κατά το πνεύμα και το γράμμα του χάρτη πορείας για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων στο πλαίσιο της ΔΣ, η οποία ορίζει ότι ο νέος αυτός ίδιος πόρος θα τεθεί σε ισχύ έως την 1η Ιανουαρίου 2023 το αργότερο·

Εφαρμογή του ΜΣΠΑ και άλλες πτυχές

39. τονίζει ότι η εφαρμογή του ΜΣΠΑ πρέπει να συνοδευτεί από την κατάργηση όλων των μορφών επιβλαβών για το περιβάλλον επιδοτήσεων που χορηγούνται σε ενεργοβόρες βιομηχανίες σε εθνικό επίπεδο· καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει τις διάφορες πρακτικές των κρατών μελών όσον αφορά το εν λόγω θέμα με γνώμονα την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»·

40. ζητεί να παρακολουθείται ο ΜΣΠΑ μέσω ανεξάρτητου φορέα, υπό την αιγίδα της Επιτροπής, ο οποίος θα πρέπει να υποβάλλει τακτικά εκθέσεις και να παρέχει διαφανείς πληροφορίες στο Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή κατόπιν αιτήματος και τουλάχιστον δύο φορές ετησίως·

41. σημειώνει ότι η ΕΕ αποτελεί τον μεγαλύτερο εισαγωγέα άνθρακα παγκοσμίως και ότι η περιεκτικότητα σε άνθρακα των εξαγόμενων από την ΕΕ προϊόντων είναι αρκετά χαμηλότερη από την περιεκτικότητα σε άνθρακα των εισαγόμενων προϊόντων· συμπεραίνει ότι οι ευρωπαϊκές προσπάθειες για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής είναι σημαντικότερες από τον μέσο όρο των διεθνών προσπαθειών· επισημαίνει ότι, προκειμένου να μετρηθεί ο συνολικός αντίκτυπος της Ένωσης στο κλίμα, χρειάζεται μια αξιόπιστη μέθοδος υποβολής εκθέσεων η οποία να λαμβάνει υπόψη τις εκπομπές των εισαγόμενων στην ΕΕ προϊόντων και υπηρεσιών·

42. τονίζει ότι επαρκείς διεθνείς προσπάθειες για το κλίμα, όπως η εύρωστη, ευρεία και συνεπής διεθνής τιμολόγηση του άνθρακα, καθώς και πλήρως ανταγωνιστικές τεχνολογίες, προϊόντα και παραγωγικές διαδικασίες χαμηλών εκπομπών, θα καταστήσουν παρωχημένο τον μηχανισμό σε βάθος χρόνου· θεωρεί ότι η κλιματική αλλαγή αποτελεί παγκόσμιο πρόβλημα που απαιτεί παγκόσμιες λύσεις, και πιστεύει, επομένως, ότι η ΕΕ θα πρέπει να συνεχίσει να στηρίζει τη θέσπιση ενός παγκόσμιου πλαισίου για την τιμολόγηση του CO_2 σύμφωνα με το άρθρο 6 της Συμφωνίας του Παρισιού· προτρέπει την Επιτροπή να σχεδιάσει τον μηχανισμό με σαφές και φιλόδοξο χρονοδιάγραμμα όσον αφορά την εφαρμογή και την εξέλιξή του· υπενθυμίζει ότι ορισμένες τεχνικές λύσεις για τον μετριασμό του CO_2 βρίσκονται ακόμη σε πιλοτικό στάδιο, και καλεί, επομένως, την Επιτροπή να συνεχίσει τις προσπάθειες για την περαιτέρω ανάπτυξή τους· καλεί την Επιτροπή να σχεδιάσει τον μηχανισμό ως τμήμα μιας ολοκληρωμένης δέσμης πολιτικών με μακροπρόθεσμο προσανατολισμό, η οποία να συνάδει με την επίτευξη μιας οικονομίας με υψηλή αποδοτικότητα ενέργειας και πόρων και μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050 το αργότερο·

43. υπενθυμίζει ότι η πολιτική της ΕΕ για το κλίμα, η βιομηχανική πολιτική της και ο στόχος της για τη διατήρηση και αύξηση της βιώσιμης οικονομικής μεγέθυνσης πρέπει να συμβαδίζουν· τονίζει ότι ο μηχανισμός πρέπει να ενσωματωθεί στη βιομηχανική μας στρατηγική, ώστε να παρασχεθεί κίνητρο στις βιομηχανίες να παράγουν καθαρά και ανταγωνιστικά προϊόντα·

Τετάρτη 10 Μαρτίου 2021

44. υπογραμμίζει ότι ένας εύρυθμος μηχανισμός θα πρέπει να διασφαλίζει τη μείωση των εκπομπών που εισάγονται στην ΕΕ και να παρέχει την πλέον αποτελεσματική προστασία του κλίματος από τον κίνδυνο διαρροής άνθρακα, τηρώντας παράλληλα τους κανόνες του ΠΟΕ· τονίζει ότι ο μηχανισμός θα πρέπει να σχεδιαστεί κατά τρόπο που να διασφαλίζει την αποτελεσματική και απλή εφαρμογή του και παράλληλα να αποτρέπει συμπεριφορές παράκαμψης, όπως η αναδιανομή πόρων ή η εισαγωγή ημιτελών ή τελικών προϊόντων που δεν καλύπτονται από τον μηχανισμό·

45. καλεί την Επιτροπή να παράσχει τεχνικές συμβουλές και στήριξη στις βιομηχανίες εντός και εκτός της Ένωσης, και ειδικότερα στις ΜΜΕ, ώστε να εφαρμόσουν αξιόπιστα συστήματα καταμέτρησης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για τις εισαγωγές, προκειμένου να διατηρήσει την ισχύ της η ευρωπαϊκή βιομηχανία, χωρίς να εγείρονται τεχνικοί φραγμοί για τους εμπορικούς εταίρους·

46. ζητεί να διενεργηθεί ειδική εκτίμηση του αντικτύπου του μηχανισμού στις ΜΜΕ και στον ανταγωνισμό εντός της εσωτερικής αγοράς· ζητεί να δημιουργηθεί, εφόσον χρειάζεται, μηχανισμός στήριξης για τις ΜΜΕ, ώστε να προσαρμοστούν επιτυχώς στη νέα πραγματικότητα της αγοράς και, συνεπώς, να μην πέσουν θύματα αθέμιτων πρακτικών που εφαρμόζονται από μεγαλύτερους παράγοντες της αγοράς·

47. σημειώνει, επιπλέον, ότι, προκειμένου να αποτραπεί ο αθέμιτος ανταγωνισμός στην ευρωπαϊκή αγορά, ο μηχανισμός δεν θα πρέπει να δημιουργεί ανταγωνιστικά μειονεκτήματα στο πλαίσιο ανταγωνιστικών υλικών· υπογραμμίζει ότι τα πλέον φιλικά προς το κλίμα υλικά δεν θα πρέπει να επιβαρύνονται με ανταγωνιστικά μειονεκτήματα·

48. δίνει έμφαση στη σημασία του για τη διασφάλιση της εκπροσώπησης των Ευρωπαίων πολιτών και των συμφερόντων τους και για τη συμβολή στην επίτευξη των προτεραιοτήτων της ΕΕ, όπως η προστασία του κλίματος, η βιώσιμη ανάπτυξη και η διεθνής ανταγωνιστικότητα· καλεί, επομένως, την Επιτροπή και το Συμβούλιο να συνεργαστούν πλήρως με το Κοινοβούλιο, ως συννομοθέτη, στη νομοθετική διαδικασία για τη θέσπιση του μηχανισμού·

o

o o

49. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.